

Voortgangsrapportage Implementatiefase Zinnige Zorg Osteoporose

periode augustus 2020 – augustus 2021

In deze rapportage presenteren wij wat partijen en het Zorginstituut de afgelopen periode tijdens de implementatiefase van het Zinnige Zorg-traject Osteoporose ondernomen en bereikt hebben.

Inhoud rapportage

- Communicatie over de verbeterafspraken en het zorgtraject fractuurpreventie;
- Activiteiten van de partijen;
- Facilitering door het Zorginstituut;
- Korte achtergrondsheets bij dit Zinnige Zorg-traject

Communicatie over de verbeterafspraken en het zorgtraject fractuurpreventie:

De implementatie is gestart met verschillende vormen van communicatie om de verbeterafspraken en het zorgtraject fractuurpreventie onder de aandacht te brengen bij ziekenhuizen, zorgprofessionals en zorgverzekeraars:

- [Nieuwsbericht](#) van het Zorginstituut en berichten op sociale media tijdens Wereld Osteoporose Dag.
- Presentaties van de cijfers uit het rapport tijdens [webinars](#) van de Interdisciplinaire Werkgroep Osteoporose (IWO), symposium van beroepsvereniging Vallen, Fracturen & Osteoporose (VF&O) en congres van [Chronisch Zorgnet](#).
- Artikelen in onder andere [Zorginstituut Magazine](#), [Bot in Balans](#), [Reuma Magazine](#) en [Medisch Contact](#).
- Posters op internationale congressen van [WCO \(IOF-ESCEO\)](#) (2020) en [ECTS](#) (2021).
- Vermelding in verschillende [podcasts](#) en in de [promotie](#) van verpleegkundig specialist Peter van den Berg.
- Online publicatie van het rapport door de [Osteoporose Vereniging](#), de [VF&O](#) en de Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter bevordering der Pharmacie ([KNMP](#)).
- Internationale erkenning door [Capture the Fracture](#), een initiatief van de international Osteoporosis Foundation (IOF).
- De Nederlandse Vereniging voor Reumatologie (NVR), V&VN en de Nederlandse Vereniging voor Traumachirurgie (NVT) hebben het verbeter signalement, en daarmee ook het zorgtraject, verspreid onder de achterban.

Activiteiten van partijen:

De start van de implementatiefase van Zinnige Zorg Osteoporose viel samen met de zogenoemde tweede golf van coronabesmettingen in Nederland. Corona heeft negatieve gevolgen gehad voor de kwaliteit van de osteoporosezorg, blijkt uit [onderzoek](#). Zo zijn er minder Dexa-scans gedaan en zijn consulten geannuleerd of uitgesteld. Desondanks hebben partijen zich dit jaar

ingespannen en activiteiten ondernomen om de zorg voor patiënten met osteoporose te verbeteren:

- De Nederlandse Internisten Vereniging (NIV) is in mei 2019 gestart met de [herziening van de richtlijn Osteoporose en fractuurpreventie](#). Deze zomer heeft de commentaarfase plaatsgevonden. De conceptrichtlijn bevat veel verwijzingen naar het Verbetersignalement Osteoporose en de aanbevelingen sluiten grotendeels aan bij de verbeterafspraken en het zorgtraject fractuurpreventie.
- Na feedback door het Zorginstituut is de patiënteninformatie over osteoporose op websites van de [Osteoporose Vereniging](#), [Apotheek.nl](#), [Reuma Nederland](#), [Voedingscentrum](#), [Zorg voor Beweging](#) en [De Fysiotherapeut](#) verbeterd. Het Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG) en de Patiëntenfederatie Nederland zijn bezig met aanpassingen van respectievelijk Thuisarts.nl en Zorgkaart Nederland. De Nederlandse Vereniging voor Endocrinologie ([NVE](#)) heeft nieuwe patiënteninformatie op haar website gemaakt en de NVT ontwikkelt samen met de Osteoporose Vereniging publieksinformatie voor de website [Trauma](#). Ook de Vereniging van Oefentherapeuten (VvOCM) ontwikkelt op haar website [Oefentherapie](#) informatie voor patiënten met osteoporose.
- In verschillende ziekenhuizen wordt gewerkt aan het vergemakkelijken van een aanvraag voor een Dexa-scan, en het opvolgen van de patiënt in het fractuurpreventietraject, in het elektronisch patiëntendossier (EPD).
- Voor 2021 heeft de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) [valpreventie bij ouderen](#) toegevoegd als verbeterdoel bij de kwaliteitsindicatoren voor medisch-specialistische zorg. Om een (herhaalde) val bij ouderen te voorkomen, moeten ziekenhuizen laten zien dat ze de aanbevelingen uit de NVKG-richtlijn Preventie van valincidenten bij ouderen zo goed en compleet mogelijk implementeren.
- De Osteoporose Vereniging stelt samen met [Chronisch Zorgnet](#) een overzicht op van eerstelijns paramedici die betrokken zijn bij de zorg voor mensen met osteoporose, waaronder fysiotherapeuten. Doel is een netwerk te ontwikkelen van gespecialiseerde, therapeuten en hun vindbaarheid te verbeteren.
- In het [Strategisch Beleidsplan 2021-2025](#) van de NVT is opgenomen dat de vereniging stimuleert dat de adviezen uit het Verbetersignalement in ieder ziekenhuis worden uitgevoerd.
- De afgevaardigde van de KNMP is een regionaal initiatief gestart om de samenwerking tussen huisartsen en apothekers rond de zorg voor osteoporosepatiënten te verbeteren en het inzicht in medicatiegebruik te vergroten. Zo heeft men een project om te kijken of de stoppers met denosumab opvolgmedicatie krijgen. Ook werkt men samen met SFK om spiegelinformatie over therapietrouw te kunnen genereren.
- Via het programma [Capture the Fracture](#) worden vanaf 2021 stappen gezet in het verhogen van het aantal kwalitatief goede fractuurpreventiepoliklinieken. Verschillende afgevaardigden betrokken bij Zinnige Zorg zijn ook mentor in het CtF-programma.
- VF&O heeft in oktober 2020 een [cursus osteoporose en fractuurpreventie](#) georganiseerd voor verpleegkundigen, verpleegkundig specialisten en *physician assistants*. In 2021 volgt een zelfde cursus.

- De NVR werkt op verschillende manieren aan verbetering van de behandeling van patiënten met Glucocorticoïd-geïnduceerde Osteoporose (GIOP): door middel van integratie van haar [standpunt](#) in de nieuwe richtlijn osteoporose en fractuurpreventie, zoeken naar best practices en naar interdisciplinaire samenwerking met internisten en longartsen. Op lokaal niveau onderzoekt een reumatoloog de mogelijkheid om met ICT-toepassingen het voorschrijven van botsparende medicatie bij deze doelgroep in het ziekenhuis te verbeteren.
- De Osteoporose Vereniging ontwikkelt in samenspraak met VF&O informatiemateriaal om aan de patiënt te geven tijdens het eerste consult. In compacte vorm, met zowel algemene informatie (bijvoorbeeld uitleg over de Dexa-score) als ruimte voor individuele aantekeningen, bijvoorbeeld over het persoonlijke behandelplan.
- De betrokken partijen en het Zorginstituut hebben een enquête uitgezet onder verpleegkundigen, verpleegkundig specialisten en *physician assistants* betrokken bij fractuurpreventie (-poliklinieken). Doel daarvan is beter zicht te krijgen op de organisatie van fractuurpreventie in de ziekenhuizen in Nederland. De onderzoeksresultaten zullen worden ingezet om de implementatie van de verbeterafspraken te ondersteunen en best practices te delen.

Facilitering door het Zorginstituut:

Het Zorginstituut ondersteunt en faciliteert partijen bij de implementatie van de verbeterafspraken. Het Zorginstituut heeft onder andere:

- Bijeenkomsten georganiseerd: met partijen afzonderlijk of in groepsverband.
- Nieuwsbrieven voor partijen gemaakt.
- Het Farmacotherapeutisch Kompas (FK) aangepast, zodat de informatie over botsparende medicatie bij gebruik van glucocorticoïden duidelijker is.
- Contact opgenomen met organisaties die geen deel uitmaken van het Zinnige Zorg-traject, om de patiënteninformatie op hun websites te verbeteren.
- Partijen geattendeerd op de [Spiegelinformatie Kwaliteitsindicatoren \(SKI-tool\)](#). Ieder ziekenhuis kan daarmee zijn eigen kwaliteit van osteoporosezorg inzien en vergelijken met andere ziekenhuizen.
- De deelnemende partijen uitgebreid met de Nederlandse Vereniging voor Fysiotherapie in de Geriatrie (NVFG) en de VvOCM.
- Zorgverzekeraars Nederland (ZN) en het NHG hebben helaas geen afgevaardigde meer voor dit Zinnige Zorg-traject. Dat belemmert de implementatie van de verbeterafspraken. Het Zorginstituut blijft men hen in gesprek en verwacht deze partijen in 2022 wel te kunnen betrekken.
- Adviezen gevraagd aan de Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV).
- Een verkennend gesprek over bekostiging georganiseerd met de NZa, een zorgverzekeraar en enkele afgevaardigden. Partijen zijn van mening dat voor implementatie van de verbeterafspraken afspraken nodig zijn over de bekostiging van zorg. Dit in verband met de beoogde stijging van het aantal Dexa-scans en het grotere aantal

osteoporosepatiënten dat daaruit voortvloeit.

- Nulmeting: om de implementatie van de verbeterafspraken te ondersteunen en te monitoren, analyseert het Zorginstituut declaratiedata vanuit Vektis en GIP. De analyses over 2019 beschouwen we als een nulmeting. Ze gaan over de volgende onderwerpen: DEXA-scans, opvolging met medicatie na denosumab en medicamenteuze behandeling.

Achtergrond:

Op 11 augustus 2020 heeft Zorginstituut Nederland het Zinnige Zorg - Verbetersignalement Osteoporose uitgebracht. Partijen die betrokken zijn bij de zorg voor patiënten met osteoporose hebben daarin samen afspraken vastgelegd om de zorg voor deze patiënten te verbeteren. Over de volgende tien onderwerpen zijn afspraken gemaakt:

1. Het zorgtraject fractuurpreventie expliciet maken en onder de aandacht brengen bij ziekenhuizen, zorgprofessionals en zorgverzekeraars.
2. Richtlijnen aanpassen en op elkaar laten aansluiten.
3. Meer mensen van 50+ met een botbreuk een botdichtheidsmeting geven.
4. De diagnostiek en rapportage van wervelbreuken verbeteren.
5. Een valrisico-inschatting en zo nodig een valrisico-beoordeling uitvoeren.
6. Meer osteoporosepatiënten behandelen met botsparende medicatie, leefstijl- en valpreventie-advies.
7. Meer glucocorticoïdgebruikers behandelen met botsparende medicatie.
8. Patiënten stimuleren om de behandeling met botsparende medicijnen vol te houden.
9. Niet stoppen met het gebruik van denosumab zonder nabehandeling.
10. De patiënteninformatie en keuzehulp over osteoporose verbeteren.

We verwachten dat deze afspraken niet alleen leiden tot betere zorg voor mensen met osteoporose, maar ook bijdragen aan het voorkomen van nieuwe botbreuken. Dat voorkomt veel ziekenhuis- en verpleeghuisopnames. En het voorkomt pijn en beperkingen in het dagelijks leven. Zo zal de kwaliteit van leven van mensen met osteoporose verbeteren.